

Jonny Nilsson på besök

Sanningen och inget annat sanningen har varit A och O för Jonny Nilsson, skridskoåkare från Bofors CK med såväl OS- som VM-guld i bagaget.

Han besökte Karlskoga Idrottsveteraner och visade prov på denna ”sanningsegenskap”. Hur han lyckades få hela svenska pressen att tuga om att han drabbats av gonorré och vem som egentligen sänkte den proffsliga han startat.

Jonny Nilsson växte upp i Forshyttan, 25 kilometer från Filipstad, för 70 år sedan, yngst av fem syskon. Som ung åkte han mest skidor och hade de inte varit för upplevelsen av skid-SM i Filipstad som tioåring i fyra plusgrader och duggregrn hade han kanske blivit skidåkare. Han kom att välja skridskosporten istället.

Familjen flyttade senare in till staden och det gav Jonny andra möjligheter att träna, men inte utan komplikationer.

- Bandybanan låg tvärs över sjön och jag såg hur de höll på där borta, men det fanns inga tider för skridskoåkning. Jag fick vänta tills bandybanan stängde klockan 21.00. Då tog jag mina skridskor, en skrapa och gick över sjön. Jag klättrade över staketet, skrapade en bana och tränade. Så höll jag på i två år, det var jag, månen, stjärnorna och mina drömmar.

Jonny Nilsson tränade mycket på myrmark och i efterskott ångrar han att han inte tränade ännu mer på myrarna.

-Min filosofi var att träna hela kroppen, inte bara benen. Just att träna på myrarna gav ett litet förlängt stag när inte underlaget var stumt. Muskeln förlängdes på något sätt, men det var jobbigt.

Internationellt startade Jonny Nilssons karriär 1962 och den tog slut 1968. Han var en långdistansare och hade oerhört svårt med exempelvis 500 meter.

-Jag var helt osynkad på 500 meter, överkroppen synkroniserade inte med underkroppen, jag var stel och kantig och egentligen hade jag inga anlag för skridsko.

-Mitt internationella genombrott kom vid VM i Moskva 1962, efter ett dåligt EM på Bislet där vi svenskar var 14:e, 15:e och 16:e. Innan VM åkte vi till Vålådalen och tränade hos Gösta Ålander. Vid VM vann Ivar Nilsson 5 000 och jag blev tvåa, sedan vann jag 10 000 och Ivar blev tvåa. Jag mötte storfavoriten Kositjkin på 10 000. Som 18-åring tänkte jag att jag kan väl i alla fall ha ledningen mot favoriten på första varvet, jag ledde andra också och slog honom till slut med 200 meter inför 100 000 på läktarna.

Jonny minns annat från Moskva också:

-Vi gick på nattklubb, Ivar Nilsson och jag. Vi delade på en kvarting som Ivar hade med sig. När vi kom fram till nattklubben på Gorkijgatan var det stängt och vi skulle ta oss tillbaka till hotellet. Vi visste att vi bodde nära Kreml och kände ingen dess torn. Vi tog tunnelbanan och var uppe vid flera stationer innan vi kände igen tornen. Då vi kom till Röda Torget var det alldeles stilla, nysnön låg utan några spår. Lenins mausoleum höll på att byggas om, Stalin var på väg ut därifrån. Vi fick för oss att vi skulle in och kolla och började klättra över byggnadsställningen när vi känner att något petar oss i rumpan. Där står ett par ryska vakter med gevärspiporna pekande mot oss. De var hyggliga och vi fick gå därifrån.

Jonny Nilssons bästa säsong blev 1963, den säsong där norrmännen slog världsrekord på världsrekord samtidigt som de tog de fyra första platserna på EM.

-Inför VM i Japan pratade jag med en norsk journalist och bredde på att jag skulle slå tre världsrekord. Om de blev så skulle han rulla en ärta med nästippen uppför Fujijama. Det som skedde sedan är det bästa jag gjorde. Jag gjorde 43 på 500, ett hyggligt 1 500 och sedan världsrekord på 5 000 liksom på 10 000 och sammanlagt.

Hans tid på 10 000 blev 15.33 i snöyra, det gamla rekordet löd på 15.46. Det gav honom också Bragdmedaljen det året.

-Jag utsågs till Nordens bästa idrottsman också och det var nog egentligen en finare utmärkelser.

Sedan kom då OS-året 1964.

-Den säsongen började jag med att vinna allt på försäsongen, det var stort intresse inte minst i Norge där de till och med vägrade möta mig. Valde jag 3 000 valde de 5 000 och omvänt. Men jag passerade 3 000 på bättre tid än vad de vann på så jag hade övertaget. Dessutom gillade en del norrmän mig, jag minns en starter som inför 1 500 sa ”du sticker så skjuter jag”. Om det som sedan hände var en planerad norsk attack eller inte går inte att säga, men något hände i Norge som nästan sänkte Jonny inför OS i Innsbruck.

-Efter ett träningspass bjöd jag in en dam till mitt rum, jag skulle duscha och sedan åka vidare. När jag kommer ur duschen ligger hon där naken i min säng och som 21-åring värmdde jag väl händerna om man säger så. Efter den där händelsen dalade min form och när jag kom till OS gick det uselt på 5 000. Jag åkte upp till skidåkarna och firade Sixten Jernbergs 35-årsdag. Sedan fick jag åka i första par på 10 000 och jag varvade min parkamrat från Ungern fyra gånger. Men det kändes inte bra och jag trodde aldrig att 15.50 skulle räcka. Norrmännen kom ut direkt efter att ismaskinen spolat isen, men de lyckades inte. Det blev mycket väsen och den där ismaskinen och vad svenske Sven Låftman höll på med.

-I alla fall fick jag veta vad det varför formen dalade, jag hade drabbats av gonorrhé. Jag fick några rejäla sprutor i baken och jag berättade för Sven Låftman, som inte tog de så allvarligt. ”Det har jag haft flera gånger”, sa han.

-Jag kallade till presskonferens också för att berätta hur det stod till. Jag frågade dom om det var någon i rummet som aldrig gökat. Det var det inte och då berättade jag hur det kan gå, alla förstod och ingen skrev en rad.

Jonny Nilsson hann också berätta att blodgivning är en svensk uppfinning. Han erbjöds detta av Björn Ekblom, men tackade nej. Karriären tog slut 1968.

-Egentligen skulle ja ha slutat 1966, jag hade inte rätta viljan men jag tränade inför OS 1968. Jag fick influensa innan och 5 000 gjorde jag på 7.32, proppmätt. Jag skulle åka sent, satt och åt när de kom och sa att jag skulle få starta tidigare. På 10 000 åkte jag i första par, i full storm. Sedan blev det vindstilla och Johnny Höglin vann.

Jonny blev sexa i det som skulle bli hans sista tävling.

Därefter försökte han starta en proffsliga.

-Jag retade mig på amatörreglerna för alla oss i väst. I öst tävlade och tränade de på heltid, medan vi kunder bli proffsförklarade för 500 kronor. Jag ville bort från hyckleriet och det förljugna. Allt var klappat och klart, Världens 16 bästa skinnar samlade. Alla var med, pressen, ledare, men det svaga kortet var Göran Claeson, ”Judas Iskaroit” kallar jag honom. Han hoppade av, fick jobb på Folksam och alla de som tidigare stod bakom blev nu fiender. Vi fick inga banor att åka på, pengarna försvann, hela organisationen föll oh där stod jag helt ensam. Först 20 år senare fick jag ett erkännande, den där satsningen gav andra mandat att ändra på amatörreglerna. Det är det bästa jag gjort även om det kostade mig mest, slutar han.